

THỐNG NHẤT GIỮA LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN TRONG HUẤN LUYỆN QUÂN NHÂN

Thống nhất giữa lý luận và thực tiễn trong huấn luyện quân nhân là nguyên tắc phản ánh xu hướng thực tiễn của quá trình huấn luyện quân nhân, đảm bảo cho quá trình huấn luyện luôn sát với thực tiễn, gần với thực tiễn, mang tính thực tiễn sâu sắc.

Cơ sở của nguyên tắc này xuất phát từ quan điểm của Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, từ nguyên lý giáo dục của của Đảng Cộng sản Việt Nam về sự thống nhất biện chứng giữa lý luận với thực tiễn, lý thuyết với thực hành. Lý luận là những kinh nghiệm đã được khái quát hóa trong ý thức con người, chỉ đạo hoạt động thực tiễn. Thực tiễn là nguồn gốc, là động lực của nhận thức, là tiêu chuẩn của chân lý. Lý luận và thực tiễn là hai mặt của quá trình nhận thức, cải tạo tự nhiên, xã hội và bản thân con người. Quá trình huấn luyện quân nhân nếu tách rời sự thống nhất giữa hai mặt sẽ khó thực hiện được mục tiêu, nhiệm vụ huấn luyện. Nguyên tắc này phản ánh quy luật về tính quy định của thực tiễn quân sự đối với hoạt động huấn luyện quân nhân ở các đơn vị quân đội; quá trình huấn luyện quân nhân luôn phụ thuộc và chịu sự chi phối vào những điều kiện thực tiễn hoạt động quân sự phong phú, đa dạng. Trong đó, quá trình xây dựng, sẵn sàng chiến đấu và chiến đấu là điều kiện thường xuyên, trực tiếp quy định toàn bộ quá trình huấn luyện, từ xác định phương hướng, mục tiêu, yêu cầu, nhiệm vụ, nội dung, hình thức, phương pháp huấn luyện quân nhân.

TNGLLVTTHLQN có ý nghĩa và tầm quan trọng đặc biệt, giúp cho các quân nhân nắm vững các nội dung huấn luyện và vận dụng các nội dung đó vào hoạt động thực tiễn quân sự, tránh tình trạng lý thuyết suông, hoặc thực tiễn mò mẫm; giúp cho các quân nhân thích ứng nhanh với thực tiễn hoạt động quân sự, phát huy cao độ tính tích cực, độc lập sáng tạo trong thực hiện nhiệm vụ. Nguyên tắc chỉ rõ: Việc truyền thụ và lĩnh hội các tri thức khoa học trong quá trình huấn luyện phải thống nhất với thực tiễn hoạt động quân sự, phải bám sát và gắn chặt với thực tiễn nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Nguyên tắc TNGLLVTTHLQN đòi hỏi nội dung huấn luyện phải phù hợp với trình độ phát triển của thực tiễn, có tác dụng hướng dẫn thực tiễn. Nội dung huấn luyện phải phản ánh được tình hình thực tế của đất nước, của Quân đội, của từng quân, binh chủng cụ thể, phải đáp ứng các yêu cầu nhiệm vụ của Quân đội và hoạt động thực tiễn của các quân nhân. Quá trình huấn luyện phải chỉ ra cho người học các hình thức, cách thức vận dụng, liên hệ kiến thức vào thực tiễn hoạt động nghề nghiệp và thực tiễn cuộc sống; những cách thức đối chiếu, so sánh giữa lý luận với thực tiễn; những cách thức kiểm chứng lý luận trong thực tiễn; những cách thức phê phán, phản biện thực tiễn; bổ sung phát triển lý luận...

Nội dung huấn luyện phải phản ánh mối liên hệ hữu cơ giữa lý thuyết các môn học với thực tiễn xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, với thực tiễn của đơn vị mà các quân nhân công tác. Lý thuyết và thực tiễn phải đi đôi với nhau, bổ sung cho nhau. Hình thức tổ chức và phương pháp huấn luyện quân nhân phải sát với thực tiễn của chính đơn vị mà quân nhân sẽ công tác. Các hình thức tổ chức và cách thức huấn luyện phải giúp các quân nhân được rèn luyện về tinh thần, thể lực và tâm lý, tạo ra sự cân đối hài hòa giữa việc nắm vững nội dung lý thuyết các môn học với rèn luyện các kỹ năng thực hành. Tập dượt cho các quân nhân biết vận dụng lý thuyết để giải quyết các tình huống thực tiễn, và thực hành tay nghề theo chức trách, nhiệm vụ. Quá trình huấn luyện quân nhân phải thường xuyên thâm nhập thực tiễn, đúc kết những kinh nghiệm thực tiễn bổ sung cho lý

luận. Thông qua kinh nghiệm hoạt động thực tiễn của các đơn vị mà rút ra những bài học bổ sung cho lý luận, làm phong phú thêm nội dung huấn luyện. Mặt khác, phải tổ chức cho các quân nhân thâm nhập thực tiễn, tham gia các hoạt động thực tiễn của đơn vị, thông qua hoạt động thực tiễn góp phần kiểm nghiệm các kiến thức lý thuyết đã lĩnh hội được trong quá trình học tập. Ngoài ra, quá trình huấn luyện quân nhân cần khắc phục lối huấn luyện giáo điều, sách vở, tách rời lý thuyết với cuộc sống xã hội và thực tiễn hoạt động của đơn vị hoặc kinh nghiệm chủ nghĩa, thực dụng, xem nhẹ lý thuyết trong quá trình huấn luyện.

NGUYỄN VĂN CHUNG

Tài liệu tham khảo:

1. Bộ quốc phòng. *Quốc phòng Việt Nam 2019*. Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
2. Bộ Quốc phòng. *Điều lệ Công tác nhà trường Quân đội nhân dân Việt Nam* (Ban hành kèm theo thông tư số 51/2016/TT-BQP ngày 20.4.2016 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng). Hà Nội, 2016.
3. Tổng cục Chính trị. *Giáo dục học quân sự*. Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2020.
4. Tổng cục Chính trị. *Lý luận dạy học đại học quân sự*. Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2014.
5. Học viện Chính trị Quân sự. *Bài tập thực hành Giáo dục học quân sự*. Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2007.